

Årlig konkurrensrapport 2024 – slutligt förord – 01-04-2025

Förord till 2024 års årliga konkurrensrapport

**av Teresa Ribera, kommissionens verkställande vice ordförande och kommissionär
med ansvar för konkurrens**

Det är med nöje som jag för första gången bidrar med ett förord till rapporten om konkurrenspolitik. Detta årliga förfarande är en möjlighet till utvärdering och reflektion, särskilt i början av ett nytt mandat.

Vi står inför utmaningen att utforma politik under en period som präglas av djup ovisshet och flyktighet. Världen som vi lever i tycks förändras mer och mer för varje dag som går. Samtidigt har Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina gått in på sitt fjärde år. Det påverkar också EU i hög grad, inte minst på grund av att energiförsörjning används som vapen. Mot den här bakgrunden måste vi snarast ta itu med klimatkrisen och dess konsekvenser, förbättra vår konkurrenskraft och stärka vår motståndskraft.

Därför behöver vi beslutsamma åtgärder för att bygga en framtidssäkrad ekonomi som är fossilfri, motståndskraftig och rättvis, och som skapar högkvalitativa arbetstillfällen. Ett EU som skapar ökat välbefinnande för oss som bor här, för våra företag och som är konkurrenskraftigt på den globala arenan.

EU är redo att anta utmaningen. Konkurrenskraftskompassen, som är ett omfattande initiativ från EU-kommissionen, är ett strategiskt ramverk som ska vägleda oss i vårt arbete framåt. Given för en ren industri är ett avgörande steg mot genomförandet av kompassen, som är en ambitiös plan från EU för att överbrygga innovationsklyftan och nyttja utfasningen av fossila bränslen och cirkulariteten till fullo. På så vis kan vi främja tillväxt, minska alltför stora energiberoenden och förbättra vår motståndskraft. Den här planen utgår från EU:s starka sidor och ska påskynda övergången till en hållbar, konkurrenskraftig och inkluderande ekonomi, samtidigt som den vill garantera att den teknologiska förändringen främjar våra företags konkurrenskraft.

Utövandet av konkurrenspolitik och tillämpningen av konkurrensregler bidrar till att dessa mål kan uppnås. Vi anpassar oss efter marknadsförhållandena, men måste ändå stå fast vid de centrala principerna om rättvisa, öppenhet och effektivitet. På så sätt kan utövandet av konkurrenspolitik och tillämpningen av konkurrensregler i många år framöver bidra till en bättre framtid för EU och för oss som bor här.

Och vår strävan framåt bygger som alltid på vad vi redan har uppnått.

Under 2024, då vice ordförande Margrethe Vestager ledde arbetet på vårt område, åstadkom kommissionen mycket. Vi nådde betydande resultat i fråga om viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse. Vi godkände det första viktiga projektet av gemensamt europeiskt intresse till stöd för forskning, innovation och den första industriella användningen av hälsovårdsprodukter samt innovativa produktionsprocesser för läkemedelsprodukter. Därutöver godkände vi ytterligare två viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, varav ett för vätgasinfrastruktur och ett för vätgasmobilitet. Tack vare dessa banbrytande projekt kommer stora framgångar inom de berörda forskningsområdena att kunna göras och positiva spridningseffekter för hela EU att skapas.

Årlig konkurrensrapport 2024 – slutligt förord – 01-04-2025

Stora delar av den tillfälliga kris- och omställningsramen fasades ut under 2024, eftersom många av de direkta och indirekta konsekvenserna av Rysslands handlingar hade avtagit och EU:s ekonomi visade tillräcklig motståndskraft. Trots detta fattade kommissionen 127 beslut om statligt stöd i syfte att godkänna nationella åtgärder i 24 medlemsstater. De flesta av de nationella åtgärderna härrörde från den tillfälliga kris- och omställningsramens avsnitt om omställning.

Kommissionen var även produktiv beträffande antitrust och karteller under 2024. På dessa områden fattade vi tio beslut. Bland våra antitrustbeslut fanns flera banbrytande mål, bland annat Mondelez, Vifor Pharma, Teva Copaxone, Apple App Store Practices, Apple Pay och Meta Facebook Marketplace.

Det var likväl ett intensivt år på området koncentrationskontroller. Antalet anmälda företagskoncentrationer var fortsatt högt och vi fattade 398 beslut. Av dessa följde 351 beslut det förenklade förfarandet. Åtta förvärv godkändes med åtaganden och inga koncentrationer förbjöds under 2024.

Antagandet av förordningen om digitala marknader innebar ett stort framsteg under 2024. I mars 2024 lämnade de sex första företag som utsetts till grindvakter in sina rapporter om efterlevnad av förordningen om digitala marknader. Detta utlöste ett formellt startskott för utredningarna av bristande efterlevnad mot Alphabet, Apple och Meta. Mot slutet av året inledde vi två förfaranden angående bristande efterlevnad mot Apple och ett mot Meta. Utöver detta utsåg vi Apple till grindvakt för sitt operativsystem iPadOS, som används i läsplattan iPad. Även Booking utsågs till grindvakt för sin onlinebaserade förmedlingstjänst Booking.com.

Under 2024 vidtog vi betydande åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av förordningen om utländska subventioner, som skyddar den enskilda marknaden från snedvridande subventioner från länder utanför EU. Vi fick dessutom 102 anmälningar av koncentrationer och godkände en föreslagen koncentration med förbehåll för åtaganden. Slutligen genomförde vi de första oanmälda inspektionerna enligt förordningen om utländska subventioner. Inspektionerna var en del av en preliminär granskning på området för säkerhetsutrustning för flygplatser och hamnar.

Allt detta arbete medförde fortsatta ansträngningar för att utvärdera och uppdatera konkurrensregler, effektivisera våra förfaranden och minska regelbördan för företag.

Vi kommer att fortsätta i den här riktningen under 2025 och genom hela det här mandatet. EU arbetar med utformningen av sin nya företags- och samhällsmodell på grundval av rättsstatens principer och är angeläget att försvara konkurrensens roll som en hörnsten i skapandet av en inre marknad som är ren, rättvis och konkurrenskraftig.